

ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಕ್ರಿಯ ಪೌರತ್ವದ ಬೋಧನೆ

ರಿಜಾ ಪಾಂಡೆ

ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅವರ ಅಜ್ಜಿಯಂದಿರೇ ಹೇಳಲಿ, ಅಥವಾ ಅನಿಮೇಟೆಡ್ ಕಾರ್ಟೂನುಗಳು ಅಥವಾ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಧ್ವನಿ ನೀಡುವ ಕಲಾವಿದರೇ ಬಣ್ಣಿಸಲಿ, ಕಥೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಮಕ್ಕಳು, ಕಾಣದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಇಣುಕಲು ಒಂದು ಕಿಂಡಿಯಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇವು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲೂ, ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಜನರ ಮನ ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಅಕ್ಷರನ ಬದುಕಿನ ಕುರಿತು ಆ ಕಾಲದ ಚಲನಚಿತ್ರವು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನದ ತರಗತಿಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಯುದ್ಧಗಳು ಮತ್ತು ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದ ಅಕ್ಷರನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯರೂ ಕೂಡ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೋಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಸಕ್ರಿಯ ಪೌರತ್ವಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಜೀವನ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಈ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಅಣತಿಯಿದೆ.

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನದ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ, 6ನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ, ಸುಭದ್ರಾಕುಮಾರಿ ಚೌಹಾಣ್ ಅವರು ಬರೆದ 'ಋಜು ಲಡೀ ಮದಾಣಿ ವೋ ತೋ ಝಾನ್ಸಿ ವಾಲ ರಾಣಿ ಥೀ' ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಿಂದಿ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದು ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು, ನೀರಸ ವರದಿಗಳಾಗಿ ಓದುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಜೀವಿಸಿದ್ದ ಜನರ ಕಥೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಅನುಭವ ಎನಿಸುತ್ತವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆ ದಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಈ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಹಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ನೀಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸೂತ್ರಧಾರರಾಗಲು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲು ನಾನು ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಅನುಭೂತಿ, ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ಮುಂತಾದ ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬಹುದು?

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು (2005), 'ಪಾಲ್ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ಪಾಲ್ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಧನಾತ್ಮಕ ಅನುಭವವನ್ನು' ನೀಡುವ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. (ಪು 84). ಈ ಲೇಖನವು, ಇಂತಹ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಕಥೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದವ ಒಳನೋಟಗಳು, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು ಗಳಿಸಿದ

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿವೆ. ದೆಹಲಿಯ ಸರ್ಕಾರೀತರ ಸಂಸ್ಥೆ 'ಸಿಂಪಲ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಫೌಂಡೇಶನ್'ನ ಸ್ವಯಂ-ಸೇವಕಿಯಾಗಿ, ದೂರವಣಿ ಕರೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ನಾನು ಇಬ್ಬರು ಪ್ರೌಢ ಹುಡುಗಿಯರ ಜೊತೆ (11 ಮತ್ತು 13 ವರ್ಷಗಳು) ವರ್ಚುವಲ್ ಆಗಿ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಿದೆ. ಮೂಲಭೂತ ಸಾಕ್ಷರತೆ (ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಳ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಮತ್ತು ರಚಿಸುವುದು) ಹಾಗೂ ಸಂಖ್ಯಾ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು (ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ವಲಸೆ ಮುಂತಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಾವು ಬಳಸಿಕೊಂಡೆವು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ, ನಾವು ದಿನವೂ ಎಷ್ಟು ಬಗೆಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿದೆವು. ಕಥೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಕ ಜಿಂದುವಾಗಿ ಬಳಸಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು (ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆ) ಬಳಸಿ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಕಥೆಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳು

ಈ ಲೇಖನವು, ಸಕ್ರಿಯ ಪೌರತ್ವಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಜೀವನ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಕಥೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಅವಲೋಕನದ ನಂತರ, ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕಥೆಗಳ ಸುತ್ತ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬಹುದಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

1. ಕಥೆಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ: ಕರುಣಾ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಗೆಳತಿಯರ ಮನರಂಜನಾ ಪ್ರವಾಸ

ಪ್ರಕಾರ: ಕಾಲ್ಪನಿಕ

ಕಥೆಯ ಸ್ಥೂಲನೋಟ:

ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳ ಪಕ್ಕ ಇರುವ ಶಿಬಿರ ತಾಣ(ಕ್ಯಾಂಪ್‌ಸೈಟ್)ಕ್ಕೆ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಒಂದು ತಂಡವು ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಕ್ಯಾಂಪ್ ಜಾಲಕರು, ಶಿಬಿರ ತಾಣದ ನಿರ್ವಾಹಕರು, ಅಡುಗೆಯರು, ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೃಹ ಸೇವಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿದ್ದ ಜನರ ಜೊತೆ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಿದರು. ಈ ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದರು ಮತ್ತು ಅವರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನುಭವದ ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಆ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸುಗಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಹೇಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು.

**ಅನುಪಾಲನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:**

ತಾವು ಏನು ಓದಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಕುರಿತು ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಲು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಜೀವನ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹೀಗಿರಬಹುದು:

- ಶಿಬಿರ ತಾಣದಲ್ಲ ರವಿಯಣ್ಣ/ಗುಂಜನ್ ಅಕ್ಕ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಭಾವನೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನೀವು ಯೋಚಿಸುತ್ತೀರಿ? ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರ ನೀಡಿ.
- ಶಿಬಿರ ತಾಣದಲ್ಲ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಶಿಬಿರ ತಾಣದಲ್ಲರುವ ಇತರ ಜನರ ಮೇಲೆ ಇದು ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ?

ಪರಿಶೋಧನೆ

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಂಗವಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಕಥೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಮತ್ತು ಇದರ ಭಾಗವೆನಿಸಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅವರಿಗೆ ಶಿಬಿರ ತಾಣದ ನಿರ್ವಾಹಕನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ:

- ಶಿಬಿರ ತಾಣಕ್ಕೆ ಈಗ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಣದ ಒಳಹರಿವಿನ ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ನೀವೀಗ ವಿವಿಧ ಜನರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

- ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಕ್ರಮವಾಗಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ನೀವು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ? ಏಕೆ? ನಿಮ್ಮ ಈ ನಿರ್ಧಾರವು, ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ವಿವಿಧ ಜನರನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ (ತೆಗೆದು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟವರು ಮತ್ತು ಉಳಿದವರು)?

2. ಕಥೆಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ: ಮಾರುಕಟ್ಟೆ

ಪ್ರಕಾರ: ಕಾಲ್ಪನಿಕ

ಕಥೆಯ ಸ್ಥೂಲನೋಟ:

ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ, ತರಕಾರಿ ಮಾರುವವರು, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಮಾರುವವರು, ಔಷಧಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಕುಂಬಾರರು ಮತ್ತು ಚಮ್ಮಾರರು - ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಜನರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಜನರ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅವನು ನೀಡುವ ಗೌರವದ ಮಟ್ಟವು ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅವನು ಔಷಧಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಬಳಿ ನಯ ವಿನಯದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿ ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆತನು ಚಮ್ಮಾರರು ಮತ್ತು ಕುಂಬಾರರ ಜೊತೆ ಚೌಕಾಸಿ ಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದ ಕಾರಣ ಅವರ ಜೊತೆ ಒರಟಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಅನುಪಾಲನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಅನುಭವ

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸುಪ್ತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷಪಾತವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು

L1 - ಅನುಭವ B

1

.....

ಸಬ್ಬರೇ ಖಾಸಾ-ಬೀಜ್

ಒಕ ಕಮಜೋರಿ

ಸುಪರ ಪಾವರ

ಓನಕೇ ಬಿನಾ ಗೌಬ ಕಾ ಯಾ ಹೋಗಾ

ಮಾಸಿಕ ಆಯ

2

.....

ಸಬ್ಬರೇ ಖಾಸಾ-ಬೀಜ್

ಒಕ ಕಮಜೋರಿ

ಸುಪರ ಪಾವರ

ಓನಕೇ ಬಿನಾ ಗೌಬ ಕಾ ಯಾ ಹೋಗಾ

ಮಾಸಿಕ ಆಯ

3

.....

ಸಬ್ಬರೇ ಖಾಸಾ-ಬೀಜ್

ಒಕ ಕಮಜೋರಿ

ಸುಪರ ಪಾವರ

ಓನಕೇ ಬಿನಾ ಗೌಬ ಕಾ ಯಾ ಹೋಗಾ

ಮಾಸಿಕ ಆಯ

4

.....

ಸಬ್ಬರೇ ಖಾಸಾ-ಬೀಜ್

ಒಕ ಕಮಜೋರಿ

ಸುಪರ ಪಾವರ

ಓನಕೇ ಬಿನಾ ಗೌಬ ಕಾ ಯಾ ಹೋಗಾ

ಮಾಸಿಕ ಆಯ

5

.....

ಸಬ್ಬರೇ ಖಾಸಾ-ಬೀಜ್

ಒಕ ಕಮಜೋರಿ

ಸುಪರ ಪಾವರ

ಓನಕೇ ಬಿನಾ ಗೌಬ ಕಾ ಯಾ ಹೋಗಾ

ಮಾಸಿಕ ಆಯ

आपको काईस बनाने में कितना मज़ा आया होगा। सारे काईस को अपने सामने रखो/रखिये। अपने buddy से जानिए की क्या उन्होंने बचपन में क्या कमी इस तरह के काईस का इस्तेमाल किया है? यदि आपके पास whatsapp है तो इसे पाठशाला whatsapp ग्रुप पर भेज सकते हैं।

ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ, ಅವರು ಎದುರಿಸುವ ಸವಾಲುಗಳು, ಸಂಬಳ, ಅನನ್ಯ ಅಂಶಗಳು, ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆ ಉದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳು 'ಉದ್ಯೋಗ'ದ ಕಾರ್ಡ್ ಒಂದನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ತಮ್ಮ ಗೆಳೆಯನಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಒಂದು ಕಾರ್ಡ್‌ಅನ್ನು ಆರಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ (ತನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕೆಲಸ). ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ, ಅವರು ಆರಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವು ಉಳಿಯುವ ತನಕ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲಿಗೆ ವೈದ್ಯರು, ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮುಂತಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಶಿಯನ್, ಪ್ಲಂಬರ್, ಕಸ ಗುಡಿಸುವವರು ಮುಂತಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಅವರು ಆರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೇಲಿನ ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಕುರಿತು ಇರುವ ಪಕ್ಷಪಾತಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರಗಳು ಮತ್ತು ಆಯ್ಕೆಗಳ ಕುರಿತು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಲು ಸಹ ಇವು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತವೆ.

3. ಕಥೆಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ: ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದವರು ಮರಳಿದ್ದು

ಪ್ರಕಾರ: ಅಕಾಲ್ಪನಿಕ
ಕಥೆಯ ಸ್ಥೂಲನೋಟ

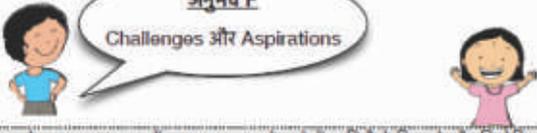
ಪರ್ವೇಜ್ ಅವರು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ವಲಸೆ ಹೋದರು. ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಕಾರಣ ಅವರು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸ ಸಿಗದ ಕಾರಣ, ಅವರು ತನ್ನ ಹಳ್ಳಿಗೆ ವಾಪಸಾಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು.

ಅನುಪಾಲನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:

ಡೆಹ್ರಾಡೂನ್‌ನಿಂದ ದೆಹಲಿ, ಮುಂಬಯಿ, ಚಂಡೀಗಢ ಮತ್ತು ಜೈಪುರಕ್ಕೆ ಇರುವ ರೈಲಿನ ಟಿಕೆಟ್ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಸ್ತಂಭ ನಕಾಶೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು:

- ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಒಂದು ಕುಟುಂಬವು ಮುಂಬೈಯಿಂದ ಡೆಹ್ರಾಡೂನ್‌ಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿದರೆ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕು?
- ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ವೇಳೆ, ಕೆಲ ವಲಸಿಗರು ರೈಲಿನ ಟಿಕೆಟುಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣ ಪಾವತಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಇಂತಹ ನಾಲ್ಕು ಜನ ವಲಸಿಗರು ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಮರಳಬೇಕಿದ್ದು, ಅವರ ಬಳಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ರೂ. 1000 ಇದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಸ್ತಂಭ ನಕಾಶೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮರಳಲು ಅವರ ಬಳಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ?

अनुभव F
Challenges और Aspirations

अनुभव F

इमने इस workbook में पढ़ा resource के बारे में। की कैसे दिव्या ने और तिलोनिया से आरती जी, हनुमान जी और रामी बाई ने अपने पास से कुछ चीजों की सहायता लेकर अपने गाँव के लिए कितना कुछ किया। यह कहानियाँ हमें प्रेरित करती हैं की कैसे हम बदलाव ला सकते हैं छोटा या बड़ा। कैसे हम अपने गाँव की समस्या समझ कर उसके लिए कुछ कर सकते हैं और अपने समाज के लोगों के लिए सकारात्मक (positive) बदलाव ला सकते हैं।

A. इन सभी कहानियों में पढ़ानिए की हमारे किरदारों ने कौनसी समस्या (challenge) का समाधान किया/ या कौनसी ऐसी चीज की जो उनके गाँव के लिए अच्छी हो (aspirations) यह की।

उदाहरण : रामी बाई ने महिलाओं के तरफ़ हो रहे ज़लम को रोकने में काम किया दिव्या :

आरती जी :

हनुमान जी :

रामी बाई :

B. जैसे इन सभी लोगों ने कुछ resource का इस्तेमाल करके इन challenges का समाधान किया या अपने गाँव को बहतर किया (aspirations) वैसे ही हम भी कुछ ऐसा ही करने की कोशिश करते हैं।
अपने गाँव के बारे में सोचिए , आपको क्या लगता है 3 ऐसी कौनसी समस्या (challenges) या (aspirations) हैं जिन पर आप काम करना चाहेंगे ? क्या वो लिंग से जुड़ी हुई हैं , पर्यावरण से जुड़ी हुई हैं , विकास से जुड़ी हुई हैं या शिक्षा से या कुछ और ?

1
2
3

C. अब आपने जो resource अपने गाँव में चुने थे , सोचिए की उनको इस्तेमाल कर आप कैसे इन समस्या का समाधान कर सकते हैं या अपने गाँव को बहतर कर सकते हैं। आप इसमें और भी resource जोड़ सकते हैं जो आपको लगता है

resource 1

resource 2

resource 3

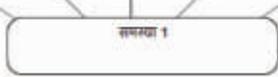
resource 4

resource 5

समस्या 1

2. ಕಥೆಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ: ಬದಲಾವಣೆಯ ಕಥೆ

ವರ್ಗ: ಅಕಾಲ್ಪನಿಕ

ಕಥೆಯ ಸ್ಥೂಲನೋಟ:

ದಿವ್ಯಾ ರಾವತ್ ಎನ್ನುವ ಯುವತಿ ತನಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಳವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಆಕೆಯ ಸಮುದಾಯದ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಮರಳಿದಳು. ಆಕೆಯು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು (ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ) ಬಳಸುತ್ತಾಳೆ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅಣಬೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಛಲ ಮತ್ತು ಹಠನಾಥನೆಯ ಮೂಲಕ ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆಗೆ ಉತ್ತರಾಖಂಡ ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಜೀವಿನಿ ರತ್ನ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಅನುಸರಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆಗಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತು ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೇಳಬಹುದು:

- ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಿಧ ಪಾತ್ರಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡವು?
- ಇದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರು?

- ಈ ಸವಾಲುಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ನೆರವಾದ ಕೆಲವು ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

1. ನಾನು ಚಿಕ್ಕವಳು, ಆದರೂ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಬಲ್ಲೆ.

ವರ್ಗ: ಕಾಲ್ಪನಿಕ

ಕಥೆಯ ಸ್ಥೂಲನೋಟ:

ನದಿಯ ಬಳಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳು ಈಜಲು ಹೋಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ನದಿಯು ಕಲುಷಿತಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಮನಗಂಡರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ವೈದ್ಯರೊಬ್ಬರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದರು. ಅವರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಹಲವಾರು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ನಂತರ ಅವರು ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರ ಮೊರೆಹೋದರು. ಅವರು, ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮುದಾಯ ಮಟ್ಟದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದರು. ಮಕ್ಕಳು, ಸಮುದಾಯ ಜಾಗೃತಿ, ಒಣ ಮತ್ತು ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಸದ ಡಬ್ಬಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು.

ಅನುಸರಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಪರಿಶೋಧನೆ:

ನಿಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ನಿಮ್ಮ ನೆರವಿಗೆ ಬರಬಹುದಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಹೀಗೆ

B. जैसे हमने दिव्या के मूल्य/सौच के बारे में बात की थी वैसे ही हम इन तीन लोगों के मूल्य और सौच की बात करेंगे जिससे उन्होंने अपने सपने पूरे किए।
नीचे कुछ ऐसे ही मूल्य और सिद्धांत लिखें हैं। आपको क्या लगता है की इनमे से दिव्या में कौनसे मूल्य /सौच हैं, उन पर टिक लगाए।
यह भी लिखें की उसने कैसे और कहाँ इन मूल्यों को दर्शाया?

दृढ़ निश्चय (grit) (हार्द या मानस)	सहानुभूति (empathy) (लोगों के लिए हमदर्दी)	सेवा भाव (service) (लोगों की सेवा करने की इच्छा)	जिज्ञासा (curiosity) (कुछ जानने की इच्छा)
आरती जी			
हनुमान जी			
रामी बाई उदाहरण ✓ यह एक ऐसी स्थिति में फली-बढ़ी, जहाँ महिलाओं को काम करने के लिए प्रोत्साहित नहीं किया जाता था फिर भी उन्होंने हार नहीं मानी			

C. नीचे दिए प्रश्नों का उत्तर लिखें :

1. What were the challenges faced by Rami bai after she joined full-time at barefoot? रामी बाई को बाएरफूट से जुड़ने के बाद क्या समस्याएँ आईं?
2. What do you mean by this statement: 'by the people, for the people and of the people'. आप "लोगों के लिए, लोगों द्वारा और लोगों का" से क्या समझते हैं?
3. Do you think the development of the community was possible without the local people involved? Give reason. क्या आप को लगता है इस समुदाय का विकास हो पता अगर स्थानिए लोग नहीं जुड़ते? अपने कारण लिखें।
4. What enabled Arti Gujjar and Rami Bai to pursue their dreams and eventually, to be successful in their respective career choices, despite having limited or no formal education? आरती जी और रामी बाई की कोई औपचारिक शिक्षा नहीं थी, फिर भी वह अपने सपने कैसे पूरे कर पाईं?
5. How did Hanumanji use his knowledge and passion of plants for the benefit of the community? हनुमान जी ने अपनी पौधों के ज्ञान को अपने समुदाय के अच्छे के लिए कैसे उपयोग किया?

ಮಾಡುವಾಗ ನಿಮಗೆ ಎದುರಾಗಬಹುದಾದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ. ಈ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ದಾರಿ ಹುಡುಕಿ. ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ, ನಿಮ್ಮ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು, ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ. ಒಂದು ಕವಿತೆ ಅಥವಾ ಪತ್ರ ಅಥವಾ ಒಂದು ಭಿತ್ತಿಪತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಮಿತ್ರರು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಕಥೆಗಳು ಯಾಕೆ ಮನ ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ?

ಈ ಕಥೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಏಕೆಂದರೆ, ಇತರ ಜನರ ಅನುಭವದೊಂದಿಗೆ ಓದುಗರು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಈ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಈ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೆಲವು ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ನಾನು ಗಳಿಸಿದೆ.

- ಈ ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಅಂಗವಾಗಿ ಬಳಸಿದ ಈ ಕಥೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಆಧರಿಸಿವೆ. ಇದನ್ನು, ಕಥೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಳಸಿದ ಪಾತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳ ಹೆಸರುಗಳೆಲ್ಲ ನೋಡಬಹುದು. ಕೆಲವು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಥಮ್ ಬುಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪರಿ ಮುಂತಾದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪಡೆದಿದ್ದರೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಥೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುಂಪುಗಳಿಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಷಯ ವಿನ್ಯಾಸ ತಂಡವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯದ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇವು ಸೈಜ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸುವ ಕಥೆಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡವು. ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ, ಕಥೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ವಂತ ಹೆಚ್ಚುಂದ (ಗುಲಾರ್) ಅವರ ಹೆಚ್ಚು ಪಕ್ಕದ ಪಟ್ಟಣ (ರಿಷಿಕೇಶ)ದ ತನಕ, ನಂತರ ಅವರ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯ ತನಕ (ದೆಹಲಿ) ಬೆಳೆದವು. ಕೆಲ ಕಾಲದ ನಂತರ, ಕಥೆಗಳು ದೇಶದ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯದ (ರಾಜಸ್ಥಾನ) ಇದೇ ರೀತಿಯ ಹಳ್ಳಿಗೆ (ತಿಲೋನಿಯಾ) ತಲುಪಿದವು. ಈ ಮುನ್ನಡೆಯು, ಬೋಧನೆ-ಕಲಿಕೆಯ, ಅಂದರೆ ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವೆಲ್ಲಗೆ ಎಂಬ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿತು.
- ಈ ಕಥೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಪಾತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ. ಈ ಪಾತ್ರಗಳು ಮಕ್ಕಳ (ಓದುಗರ) ವಯಸ್ಸಿನ ಗುಂಪಿನದ್ದೇ ಆಗಿದ್ದವು ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಎನಿಸುವ ಜನರನ್ನು ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಸುಖರಾಮ್ ಚಾಚಾ ಅಥವಾ ರಹೀಂ ಚಾಚಾ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಇದು ಮಕ್ಕಳು ಈ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಎನಿಸಿತು.
- ಈ ಕಥೆಗಳನ್ನು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲು ಆಧಾರವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಕಥೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳ ಸುತ್ತ ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಣಿಯಲಾಯಿತು. ಇದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ದೀರ್ಘಕಾಲ ನಿಲ್ಲಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈ

ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಸಮಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ ಶಿಸ್ತಿನ ವಿಧಾನದ ಬಳಕೆಯು, ಜ್ಞಾನದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಗುಣಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ.

- ಅನುಪಾಲನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು, ಕಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಲು, ನವೀನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಕ್ಕಳು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಲು, ಅವರಿಗೆ ಆ ಪಾತ್ರಗಳ ಬದುಕಿನ ಕಾಲಾನು-ಕ್ರಮವನ್ನು ರಚಿಸಲು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇದೇ ರೀತಿ, ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಂಡ್ ಮ್ಯಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕರಿಸಿತು. ಇದೇ ರೀತಿ, ವಿವಿಧ ಕಥೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರಗಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನ ಮಾನವೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವೆನ್ ನಕಾಶೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಯಿತು.
- ಕಥೆಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳು ಕಥೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತಾಗಲು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಮರುಬರೆಯಲು ವಿವರವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಮರುಬರೆಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ, ಅವರ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ಹೇಳದೆ ಇರುವ ಹಲವಾರು ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಮಕ್ಕಳು ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ವಲಸೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ನೆರೆಮನೆಯವರ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುವ ಹಾಗೂ ತಳ ಮಟ್ಟದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿತು. ಇದರ ನಂತರ ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಜನರಿಂದ ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ಕಲಿತರು.
- ಈ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಹಯೋಗ, ಕುತೂಹಲ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾನತೆ, ಅನುಭೂತಿ, ದಿಟ್ಟತನ ಮತ್ತು ಸೇವೆಯ ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟುವಂತೆ ಬೋಧಿಸಲು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಓದಿದ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಗನಿಸಿತು ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಲಾಯಿತು. ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ 'ಭಾವನೆಗಳ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಇದೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಯಸ್ಕರೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಏನು ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ವಿವಿಧ ಪಾತ್ರಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು, ಯಾವುದೇ

ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಲು, ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಿತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು (ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲ ಕಥೆಯ ಕೊನೆಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಾಗಿ), ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಈ ಗುಣಸ್ವಭಾವವು, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದುವುದನ್ನು ತುಂಬಾ ವಿರಳವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ, ಎಂಟು ವಾರಗಳ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಬಲವರ್ಧನೆಯ ನಂತರವೂ, ಹುಡುಗಿಯರು ನೇರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಈ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಯಿಸಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

- g) ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಮತ್ತು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಕಥೆಗಳ ಬಳಕೆಯು, ಮಕ್ಕಳು ಏನನ್ನು ಓದುತ್ತಾರೆಯೋ, ಅದರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ತಮ್ಮದೇ ರಾಜ್ಯದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಯುವ ಹರಿಕಾರರೊಬ್ಬರ ಕಥೆಯು, ಅವರು ಪ್ರವಾಹದ ವಿರುದ್ಧ ಈಜಲು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮದೇ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಹೊಂದಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ, ಸಮುದಾಯ ಚಾಲಿತ ಬದಲಾವಣೆಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಲು, ಬಂಕರ್ ರಾಯ್ (ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು, ಬೇರ್‌ಪೂಲ್ ಕಾಲೇಜ್, ತಿಲೋನಿಯಾ) ಹಾಗೂ ಆರತಿ ದೇವಿ ಮತ್ತು ಹನುಮಾನ್‌ಜಿಯ (ತಿಲೋನಿಯಾ ಹಳ್ಳಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳು) ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಇಂಥ ಕಥೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ವಾಸ್ತವಗಳು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿತು. ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಇವುಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ವಿಜೇತ ಅಥವಾ ಬಲಪಶು - ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು.

ಕಥೆಗಳು, ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಕ್ರಿಯ ಪೌರತ್ವ

ಪೌರತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೆ, ಸಕ್ರಿಯ ನಾಗರಿಕರಾಗಲು, ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದು ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಿ-ಕೊಳ್ಳಬಹುದು (ಲಾಟನ್, 2000). ಜ್ಞಾನದ ಅಂಶವನ್ನು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಲಪಡಿಸಬೇಕಿದೆ. ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದರೆ, ಅವು ಈ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ-ಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವಿಧಾನವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕಥೆಯ ಕೊನೆಗೆ ನೀತಿಪಾಠವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬದಲಿಗೆ, ಈ ಕಥೆಗಳನ್ನು, ಮಕ್ಕಳ ಆಂತರಿಕ ಮೌಲ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಂತಹ ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡಲು ಬಳಸಬಹುದು.

ಈ ಕಥೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು, ತರಗತಿ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯ ಜೊತೆ ಸರಿಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವವರು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಭವಿಷ್ಯದ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನಾಗಿ ನೋಡುವ ಬದಲು, ಅವರನ್ನು ಈಗಿನ ನಾಗರಿಕರನ್ನಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಿದೆ (ಹೌ ಮತ್ತು ಕೊವೆಲ್). ಅವರು ಇಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನೋಡಲು ಹಾಗೂ ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರು ಜೀವಿಸುವ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಲು ನೆರವಾಗಲು ಈ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಿದೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲು ಅಥವಾ ಬಾಲ ಸಂಸತ್ತನ್ನು ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ (ಇಲ್ಲ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದಾಗ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ನೀಡುತ್ತಾರೆ) ನಡೆಸಲು ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವುದು ಮುಂತಾದ ಸರಳ ವಿಷಯಗಳ ಮೂಲಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಶಕ್ತಿಯುತ ಅನುಭವಗಳ ಜೊತೆ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿದಾಗ, ತನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ, ಇತರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಪಾಲಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಅನುಭೂತಿ ಹೊಂದಿದ ಮಾನವರನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿವೆ.

References

- Howe, R., & Covell, K. (2009). Engaging children in citizenship education: A children's rights perspective. *Journal of Educational Thought*, 21-44.
- Lawton, D. (2000). Citizenship Education in Context. In D. Lawton, J. Cairns, & R. Gardner, *Education for Citizenship* (pp. 9-13). New York: Continuum Studies in Citizenship.
- NCERT. (2005). *National Curriculum Framework 2005*. New Delhi: National Council of Educational Research and Training.

ರಿಚಾ ಪಾಂಡೆ ಅವರು ಜೀವನ ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ಪೌರತ್ವ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವಾಗ, ಶಿಕ್ಷಣವು ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎನ್ನುವ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಗೊಂಡಿತು. ಈ ಅನುಭವವು, ಏನನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಏನನ್ನು ಕಲಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಏನನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಇವರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು. ಅವರು ಕಳೆದ ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಿವಿಧ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಹದಿವಯಸ್ಕರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಿಚಾ ಅವರನ್ನು richapandey735@gmail.com ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಅನುವಾದ: ಮೆಲ್ಟನ್ ಮೆಂಡೋಸಾ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ನಾಗಮಣಿ ಎಸ್.ಎನ್.

ಸಮಾನತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು 6 -7 ನೆ ತರಗತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ತಮಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ತಾರತಮ್ಯ ಉಂಟಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಗೊತ್ತು, ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂಥಾದ್ದೇನಾದರೂ ನಡೆದರೆ ಸಹಾಯ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ತತ್ಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಸಂಬಂಧಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ತಿಳಿವಳಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅದೊಂದು ಪರಕೀಯ ಭಾವನೆ ಎಂಬ, ಕೇವಲ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಅರುವು ಎನ್ನದೇ ಮೂರ್ತ, ಸಂಬಂಧಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಅನುಭವವಾಯಿತು.

- ಅಭಿಲಾಷಾ ಅವಸ್ಥೆ, ಲರ್ನಿಂಗ್ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ಥ್ರೂ ಸ್ಕೂಲ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸಿಸ್, ಪುಟ 22.